

kubbe örter. Dar, dikdörtgen planlı ılıklı üç bölümlü olup her biriminin üzerinde birer kubbecik yer alır. Kubbeyle örtülü sıcaklık bölümü iki eyvanlı ve çift halvetlidir. Zemini sekili iki eyvanı üçer kurnalı, halvetleri ise ikişer kurnalıdır. Hamamın arka kısmında su haznesi ve külhan bulunur. Yapının inşaatında kaba taş ve harç kullanılmıştır. Hamam günümüzde bakımlı ve faal durumdadır. Külliye'nin hiçbir izi kalmamış olan aşhane-ımareti hakkında fazla bilgi yoktur. Mutfağı 1255 (1839) yılına kadar faaliyetini sürdürmüş, daha sonra sadece ramazan ayında muhtaç durumdaki ailelere yemek çıkartmış, 1283'te (1866-67) tamamen ortadan kaldırılmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Evlilya Çelebi, *Seyahatnâme*, III, 178; İsmail Hami Danişmend, *Osmanlı Devlet Erkânı*, İstanbul 1971, s. 9; Ayverdi, *Osmanlı Mi'mârisi II*, s. 529-535, rs. 921-930; Yıldız Demirel, *Osmanlı Mimârisi'nde Süsleme I: Erken Devir 1300-1453*, Ankara 1979, s. 638-641, rs. 706-711; Cevdet Saraçer, *Tarihsel Doku İçinde Unutulan Bir Kent: Osmanlıcık*, İstanbul 2000, s. 44-51; Amasyalı Hüseyin Hüsameddin, "Koca Mehmed Paşa", *TOEM*, VII/37 (1332), s. 43-49; VII/38 (1332), s. 117-122; Neşet Köseoğlu, "Osmanlıcık Mehmed Paşa'nın İki Vakfıyesi", *Çorumlu*, sy. 1, Çorum 1938, s. 9-11, 33; a.mlf., "Osmanlıcık'ta Üç Kitabe", a.e., sy. 5 (1938), s. 10-11; K. Erdmann, "Weitere Nachträge zu den Beobachtungen auf einer Reise in Zentralanatolien", *Archäologischer Anzeiger*, LXXI, Berlin 1957, sütun 361; Semavi Eyice, "İlk Osmanlı Devrinin Dinî-İçtimaî Bir Müessesesi: Zâviyeler ve Zâviyeli Camiler", *İFM*, XXIII/1-2 (1963), s. 48; Muzaffer Erdoğan, "Osmanlı Devrinde Anadolu Camilerinde Restorasyon Faaliyetleri", *VD*, sy. 7 (1968), s. 168; Fügen İter, "Osmanlı Ulaşım Ağında Irmak Kenan Bir Yerleşme: Osmanlıcık", *TTK Belleten*, LII/203 (1988), s. 535-569, rs. 21, 25, 26, plan 2, 5, çz. 1, 2.

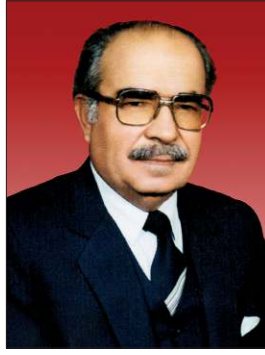
ENİS KARAKAYA

KOÇYİĞİT, Talât

(1927-2011)

Hadis alanındaki çalışmalarıyla tanınan ilim adamı.

3 Ağustos 1927'de Uşak'ta doğdu. Dedesi Kadıköylü Hâfız Süleyman Efendi'den dolayı "Kadıköylüler" diye tanınan bir aile içinde yetişti. İlk eğitimini ve temel dinî bilgileri dedesi ve babasından aldı. Uşak'taki orta öğreniminin ardından 1949'da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne kaydolduysa da aynı üniversitede İlahiyat Fakültesi açılınca kaydını bu fakülteye yaptırdı. İlahiyat öğrenimini Cumhuriyet dönemi yüksek eğitiminin ilk öğrencileri arasında tamamladı. Fakülte'deki hocalarından en çok Muhammed Tayyib Okıç'ten

Talât
Koçyiğit

etkilendi. Boşnak asıllı bir müslüman olan Okıç'ten tefsir ve hadis konularında çok yararlandı. Mezun olduktan sonra 1953'te aynı fakülte'de asistan oldu. Muhammed Tayyib Okıç'ın danışmanlığında *Hadislerin Toplanması ve Yazı ile Tesbiti* adlı doktora tezini tamamladı (1957). Doktora tezinin ardından kaleme aldığı eserler Türkiye'deki hadis öğretimi ve akademik hadisçiliğin kaynakları arasında yer aldı. Talât Koçyiğit, Türkiye'de hadis konularını akademik seviyede ele alan ilk kişidir. Bundan dolayı hadis sahasında üniversitede gerçekleştirilen çalışmaların çoğu onun nezaretinde yapıldı.

Koçyiğit 1957-1958 yıllarında gittiği Bağdat'ta altı-yedi ay, 1963'te gittiği Tunus'ta yirmi ay kaldı. 1967'de doçent oldu. 1972'de üniversite tarafından bir yıllığına Fransa'ya gönderildi. 1975'te profesörlük kadrosuna tayin edildi. 1980'li yıllarda Rusya (Azerbaycan, Özbekistan vb.), Mısır ve İngiltere'ye kısa süreli seyahatler gerçekleştirdi. 12 Eylül sonrası dönemde Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde dekanlık yaptı (1982-1985). 1984'te hacca gitti. 1994'te yaş haddinden emekliye ayrıldı. Emeklilik döneminde İsmail Cerrahoğlu ile birlikte başladıkları, ancak kendisinin tek başına devam ettiği tefsiri yazmakla meşgul oldu. Bu çalışması vefatından kısa bir süre önce on cilt halinde tamamlandı. Koçyiğit'in hayatı eviyle İlahiyat Fakültesi arasında geçti. Sade bir yaşamı, mütevazı bir kişiliği vardı. Sempozyum, kongre vb. toplantılara pek katılmazdı. İlmî bakımdan muhafazakâr sayılabilecek bir bakış açısına sahipti. 28 Mayıs 2003'te kendisiyle yapılan bir röportajda hadis sahasında çalışanlara her şeyden önce Ehl-i sünnet inancına sıkıca bağlanmalarını ve hadis aleyhindeki propagandalara kapılmamalarını tavsiye etti. 1982'de başlayan kalp rahatsızlığı şikâyetleri 2003'te arttı, bununla birlikte ameliyat olmak istemedi. Geçirdiği bir kalp krizi sonucu 18 Nisan 2011 tarihinde vefat etti. Cenazesi 20 Nisan günü

Hacı Bayram Camii'nde kılındıktan sonra Cebeci Asrı Mezarlığı'na defnedildi. İlahiyat fakültelerindeki birçok hadis hocası doktoralarını onun danışmanlığında yapmıştır. Selman Başaran, Mücteba Uğur, M. Cemal Sofuoğlu, Nevzat Aşık, Selahattin Polat, Ramazan Ayvalli, M. Hayri Kırbaoğlu, Talat Sakallı, İ. Hakkı Ünal, M. Emin Özafşar ve Bünyamin Erul bunlardan bazılarıdır.

Eserleri: *Hadis Usûlü* (Ankara 1967), *Hadisçilerle Kelâmcılar Arasındaki Münakaşalar* (Ankara 1969), *Hadislerin Işığında İman, İbadet, Ahlâk* (Ankara 1974), *Kur'an ve Hadiste Ru'yet Meselesi* (Ankara 1974), *Hadis Tarihi* (Ankara 1977), *Hadis İstihlaları* (Ankara 1980, bazı değişikliklerle ve *Hadis Terimleri Sözlüğü* adıyla, Ankara 1985, 1992), *Hadis-i Şerif Külliyyatı* (I-II, İstanbul 1983), *Kur'an-ı Kerim Meal ve Tefsiri* (I, Ankara 1984; I-II, Ankara 1990), *İslâmî Dâvetin Mahiyeti ve Hz. Peygamber'in Hutbeleri* (Ankara 1994), *Hutbeler, Sohbetler, Va'z ve Nasihatler* (Ankara 1995), *Kur'an-ı Kerim Meâlî* (Ankara 2004, 2005), *Hadislerin Toplanması ve Yazı ile Tespiti* (Ankara 2007), *Makaleler* (Ankara 2008), *Kur'an Tefsiri* (I-X, henüz yayımlanmamıştır). Koçyiğit'in ayrıca bazı tahkik ve çevirileri vardır: Ahmed b. Hanbel, *Kitâbü'l-İlâhî ve ma'rifeti'r-ricâl* (I, Ankara 1963; II, İstanbul 1987, İsmail Cerrahoğlu ile birlikte); *Hemmâm İbn Münebbih'in Sahifesi* (Muhammed Hamîdullah'tan çeviri, Ankara 1967); *İslâm Teşrii Tarihi* (Abdülvehhâb Hallâf'tan çeviri, Ankara 1970); *Hadis İstihlaları Hakkında Nuhbetü'l-Fiker Şerhi* (İbn Hacer el-Askalânî'den çeviri, Ankara 1971); *Ashab-ı Keht-Mağara Arkadaşları* (Tevfik el-Hakîm'den çeviri, İstanbul 1980); *Askere Din Kitabı* (Ahmet Hamdi Akseki'den sadeleştirme, Ankara, ts.). Koçyiğit'in *Ankara İlahiyat Fakültesi Dergisi*'nde bazı telif ve tercüme makaleleri de yayımlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Talât Koçyiğit, "Cennet Müminlerin Tekelindedir", *İslâmî Araştırmalar*, III/3, Ankara 1989, s. 85-94; Osman Öztürk – Bekir Topaloğlu, *Cumhuriyet Devrinde Yayınlanan İslâmî Eserler Bibliyografyası*, Ankara 1975, s. 41, 73, 80; Süleyman Ateş, "Cennet Kimsenin Tekelinde Değildir", *İslâmî Araştırmalar*, III/1 (1989), s. 7-24; a.mlf., "Cennet Tekelcisi mi?", a.e., IV/1 (1990), s. 29-37; Mehmet Emin Özafşar v.dğr., "Prof. Dr. Talât Koçyiğit ile Söyleşi", *Diyanet Aylık Dergisi*, sy. 245, Ankara 2011, s. 39-43; Bünyamin Erul, "Hadis İlimine Vakfedilmiş Bir Ömür", a.e., s. 62-64.

BÜNYAMİN ERUL